

ЗІ СПОСТЕРЕЖЕНЬ НАД СЕМАНТИЧНОЮ ВАРІАТИВНІСТЮ ФЛОРОНОМЕНІВ ЦЕНТРАЛЬНОПОДІЛЬСЬКИХ ГОВІРОК

Анотація. У статті висвітлено чинники, які впливають на лексико-семантичну варіативність ботанічної лексики на матеріалі центральноподільських говірок: давність номінативної одиниці, зв'язок між семантичною структурою лексеми та прагматикою мовного знака, іманентні характеристики флорооб'єкта. Спостережено два вектори варіювання семантики ботанічної лексики.

Ключові слова: семантика, лексико-семантичний варіант, флорономен, подільський діалект.

Закон економії мовних ресурсів змушує мову уникати кількісного збільшення одиниць плану вираження і спрямовує номінативну діяльність у русло вторинної номінації і як наслідок – веде до переосмислення вже відомих у мові номінативних ресурсів, постання лексико-семантичних варіантів.

«Слово, проживаючи своє життя в часі та просторі, неухильно варіює свої семантичні зв'язки; варіювання запрограмовано і не залежить від реальних умов» [10, с. 56]. З огляду на це дослідники переконані, що варіативність слів у сучасних діалектах, зумовлена багатьма чинниками і тенденціями розвитку, залишається «одним з важливих джерел вивчення тенденцій і закономірностей розвитку говорів в їх сучасному стані та історії» [1, с. 147].

Вдячним емпіричним ґрунтом для студіювання лексико-семантичного варіювання в українських діалектах, переконані, є ботанічна лексика. В Україні поширено близько 5 тисяч дикорослих і культивованих рослин. Натомість праця Ю. Й. Кобова „Словник українських наукових і народних назв судинних рослин” [5] – сучасне найповніше зведення українських флороназв – містить близько 33 тисяч народних фітонімів. Той факт, що кількість номінативних одиниць у 6 разів перевищує кількість десигнатів, притому, що діалектоносії номінує лише ті флорооб'єкти, що мають ужиткове значення, зумовлений тим, що народному назовництву властива, по-перше, широка варіативність, а по-друге, деталізація назв рослин. Це актуалізує вибір предмета нашого дослідження.

Номінаційні процеси в тематичній групі ботанічної лексики в різних українських діалектах були спотретовані Й. О. Дзендзелівським, Я. В. Закревською, І. В. Сабадошем, О. Ф. Миголинець, Р. С. Омельковець, О. А. Малахівською, М. В. Поісоговою, І. В. Гороф'яннюк, Л. Д. Фроляк, Л. А. Москаленко, А. О. Скорофатовою, М. М. Ткачук, Т. П. Куксою, О. А. Дакі та іншими дослідниками, проте досі відсутній ґрунтовний опис лексико-семантичної варіативності українських флорономенів. Тому метою нашої розвідки є аналіз лексико-семантичної варіативності народної ботанічної лексики наразі центральноподільських говірок 94 н.п.п. Вінницької області. Емпіричну базу розвідки фор-

мують 5252 номінативні одиниці на позначення рослин, їх сортів, частин та масивів, які вони утворюють, зафіксованих авторкою за спеціальною програмою-питальником.

Спостережено два вектори варіювання семантики ботанічної лексики: інтрапольовий, який реалізується лише в межах фітополя – тематичної групи ботанічної лексики, та інтерпольовий, який передбачає входження лексики інших тематичних груп у фітополе.

Першу групу лексико-семантичних варіантів формують розгалужена система назв переважно сільськогосподарських та дикорослих трав'янистих рослин.

У лексико-семантичній групі сільськогосподарських рослин найбільшу динамічність семантичної структури засвідчують збірні назви на позначення зернових культур – лексеми *хл'їб*, *з'їб'їжа*, зафіксовані ще в пам'ятках староукраїнської мови XIV–XV ст. [3, с. 186–188].

За твердженням П. Ю. Гриценка, «якщо скласти реєстр семантичних варіантів лексеми, то в розпорядженні дослідника виявиться полікомпонентна за репертуаром, інваріантна за характером реалізації, складна за архітектонікою семантична структура лексеми» [2, с. 15]. Моделювання семантичним полем цих лексем у центральноподільських говірках репрезентовано в таблицях.

Семантичну еволюцію цих лексем у староукраїнській мові простежила В. Л. Карпова, сучасне ж семантичне наповнення лексем, засвідчене в центральноподільських говірках, підтверджує окреслені дослідницею шляхи семантичного розвитку слів [4, с. 44–47].

Встановлено зв'язок між варіативною спроможністю флорономена та його походженням: давні назви мають високий потенціал семантично варіювати. Так, семантична структура фітоніма *мох*, успадкованого з праслов'янської мови [6, с. 40], охоплює значення: ‘зозулин льон звичайний, *Polytrichum commune* Hedw.’, ‘цвіт тополі’, ‘тонкі корінці цибулі’, ‘бокова тоненька ниточка на морквині’, ‘сітка коренів грибів’, ‘підшарпа гриба’ (і це лише в тематичній групі ботанічної лексики). Отож, давність номінативної одиниці є важливим чинником для розвитку її семантичної структури, постання лексико-семантичних варіантів.

Семантична структура лексеми *хл'їб*

№ моделі	Семеми						Говірки
	'харчовий продукт, випечений з муки'	'заг. назва усіх зернових культур'	'заг. назва цінних зернових культур'	'зернові культури на пні'	'цінні зернові культури на пні'	'обмолочені зернові культури'	
1.	+	+	-	-	-	-	н.п. 4 ³ , 9-10, 12-16, 21-25, 28-29, 33, 36, 39-40, 43, 47-49, 51-60, 62-67, 69-93
2.	+	-	-	-	-	-	н.п. 1-3, 7-8, 30, 31, 35, 37-38, 44, 50, 94
3.	+	-	-	-	-	+	н.п. 5, 26, 34, 41, 61
4.	+	+	-	-	-	+	н.п. 11, 17, 19-20, 27, 32
5.	+	-	+	-	-	-	н.п. 6, 18, 42, 68
6.	+	-	-	-	+	+	н.п. 45

Табл. 2

Семантична структура лексеми *з'їжа ('а)*

№ моделі	Семеми							Говірки
	'обмолочені зернові культури'	'обмолочені зернові культури, крім жита й пшениці'	'заг. назва зернових культур'	'заг. назва необмолочених зернових культур'	'загальна назва зібраного врожаю зернових і городніх культур'	'суміш різного зерна'	'скошені і необмолочені зернові культури'	
1.	+	-	-	-	-	-	-	н.п. 2, 7, 9, 13, 15-16, 19, 21-25, 28, 30, 32, 37-38, 41, 43-44, 48, 52, 54, 60, 63, 72-73, 91-94
2.	+	-	+	-	-	-	-	н.п. 8
3.	+	-	-	+	-	-	-	н.п. 46, 55
4.	+	-	-	-	+	-	-	н.п. 22
5.	-	-	-	+	-	-	-	н.п. 61, 79
6.	-	-	-	-	+	-	-	н.п. 29, 53
7.	-	-	-	-	-	+	-	н.п. 42
8.	-	-	-	-	-	-	+	н.п. 50

* ³ Локалізацію мовних фактів див.: Гороф'янюк І. В. Ботанічна лексика центральноподільських говірок: Матеріали до *Лексичного атласу української мови* / І.В. Гороф'янюк : [відп. ред. П. Ю. Гриценко; до друку рекомендовано вченою радою Інституту української мови НАН України]. – Вінниця : ПП І. Б. Балюк, 2012. – 304 с.

Екстралінгвальним чинником, який впливає на семантичну варіативність флорономена, є зовнішня подібність однієї рослини до іншої або її частини. Так, номінативний ряд 'хвощ польовий, *Equisetum arvense* L.' у досліджуваних говірках формують 10 лексичних одиниць, з них 7 постали на ґрунті подібності рослин: *х'войа*, *йолки*, *'сосна*, *со'сонка*, *пол'ова* *'сосонка*, *йал'івець*, *мако'вина*. Кожний номен є лексико-семантичним варіантом у системі ботанічної лексики. Зовнішня подібність рослин спричинила високий семантичний потенціал флорономена *раст* (*р'аст*, *р'ас'т*, *рас*, *раст*, *рас'ц'*), уживаного на позначення рясту порожнистого, *Corydalis cava* L., проліски дволистої, *Scilla bifolia* L., підсніжника звичайного, *Galanthus nivalis* L., анемони жовтцевої, *Anemone ranunculoides* L., анемони дібрової, *Anemone nemorosa* L., жовтцю їдкою, *Ranunculus acris* L.

Підґрунтям перенесення назви однієї рослини на іншу, а отже й основою формування лексико-семантичних варіантів, слугує не лише зовнішня подібність флорооб'єктів, а й їхні властивості. Це виразно демонструє номінативний ряд 'болиголов плямистий, *Conium maculatum* L.': *буги'ла*, *ви'сока буги'ла* – перенесення назв бугили лісової, *Anthriscus sylvestris* L. за схожістю рослин, *бле'кота*, *блек'та*, *блико'та* – з блекоти чорної, *Hyoscyamus niger* L. за спільністю отруйних властивостей, *'дика* *'морква*, *пол'ова* *'морква* – з моркви дикої, *Daucus carota* L. за схожістю листя, *бузи'на*, *будзи'на*, *бузин'ка*, *трай'яніста будзи'на*, *дика бузи'на*, *будзи'на одно'р'ічна* – з бузини трав'яної, *Sambucus ebulus* L. за подібністю суцвіття, *'цикаўки* – з бузини, *Sambucus* за трубчастістю будовою стебла, а тому з нього діти робили спеціальні іграшки у формі дудки, пор.: *бузи'на у ц'і'ю'ки рос'те* 'бузина трав'яна, *Sambucus ebulus* L.', *сикавка* 'болиголов плямистий, *Conium maculatum* L.' (степовий, наддністрянський говір) [5, с. 135]. Назви *либо'да*, *либо'да*, *осо'ка* перенесені з інших рослин – лободи білої, *Chenopodium album* та осоки, *Carex* відповідно, проте реалемне підґрунтя цього процесу не простежується.

Слово живе лише в мовленні, в тексті, де реалізуються всі його синтагматичні властивості. А тому сполучуваність флорономена з іншими лексемами породжує трансформацію його семантичної структури. Найвиразніше це виявляється у фразеологізмах. Так, флорономен *'з'ил'а* в центральноподільських говірках має таке семантичне наповнення: 'любисток лікарський, *Levisticum officinalis* L.', 'полин однорічний, *Artemisia annua*', 'повій звичайний, *Lycium barbarum* L.', 'аїр тростининовий, лепеха звичайна, *Asopus calamus* L.', 'трав'яністі рослини, заг. назва', 'лікарські трави, заг. назва', 'рослини, які використовують у ворожбі, заг. назва', 'троїцьке клечання', 'в'язанка збіжжя та зілля для свячення на Маковія'. У зафіксованих фразеологізмах із цим опорним словом

(*'доброго* *'з'ил'а* (*хтось*) 'про людину з поганим характером', *захо'пити со'б'і* *'з'ил'а* 'невдало вийти заміж') спостерігаємо розвиток семантики флорономена та перехід його в іншу тематичну групу лексики на позначення людини, рис її характеру. Отже синтагматика слова – один з потужних чинників розвитку його семантики.

Та слово функціонує ще й у культурному дискурсі, адже слово – це не лише номінація предмета чи явища, а й згусток світобачення мовця – носія етнічної культури. Отож культурна парадигма не може не спричинити виникнення нових лексико-семантичних варіантів. Ідеографічна сфера рослин, які в житті українців завжди відігравали важливу роль, її вербалізація є цінним джерелом вивчення механізму постання окремого типу лексико-семантичних варіантів на культурно-семантичному тлі мови. Культурний компонент слова засвідчено в семантичній структурі багатьох центральноподільських флорономенів, проілюструємо це на прикладі лексеми *к'в'ітка*. Зауважимо, що Словник української мови в 11 тт. експлікує лише 2 значення цієї лексеми: 'частина рослини, що виростає на кінці стебла або гілки й складається з маточки, тичинки й пелюсток навколо них; звичайно має різне забарвлення та приємний запах', 'трав'яніста рослина, що має на кінці стебла утворення, яке складається із серцевини й пелюсток навколо неї' [9, с. 135]. У центральноподільських говірках лексема *к'в'ітка* має складну семантичну структуру, яка репрезентує так зване «ботанічне буття» слова: 'частина рослини', 'декоративні квіти, заг. назва', 'суцвіття кукурудзи', 'кокос вівса', 'кокос проса', 'в'язанка стрілок цибулі, часнику з насінням', 'насіenneва головка на стрілці цибулі', 'жмут рослин', 'верхня частина крони дерева' та «етнографічне буття» лексеми. У парадигмі народної культури подольян *к'в'ітка* поліфункційна. Це квітка-символ – 'прикраса у молодих та гостей на весіллі', квітка-живий субститут: 'букет, який ставлять на кроквах по завершенню будівництва хати', 'букет, яким прикрашають нову криницю', 'центральна прикраса на весільному гільці', 'велика свічка з калачем, прикрашені квітами, на весіллі', 'букетики, що роздають на хрестинах', 'в'язанка квітів для свячення на Маковія', 'в'язанка колосків для свячення на Спаса', 'сплетений обжинковий букет з колосся', 'прикраса з ягід вишень для обрядового деревця на Купала', 'верхівка обрядового деревця на Купала', 'в'язанка квітів для свячення на Зелені свята'; квітка-неживий субститут: 'прикраса з тіста на обрядовому хлібі на хрестинах', 'центральна прикраса з тіста на короваї'. Отож у структурі різних обрядів внутрішня семіотика слова змінюється, породжуючи його нові лексико-семантичні варіанти.

Структурування репертуару зафіксованих центральноподільських флорономенів дозволило наблизитись до моделювання семантичної структури флоролексем, яка демонструє спільність або

суміжність різних сегментів лексичної системи у свідомості носіїв мови. На особливу увагу заслуговує лексико-семантична спільність ботанічної лексики з назвами людей, частин їх тіла, напр.: *ле'даче дерево* 'дерево, яке не плодоносить', *лиса, го'лодна к'в'ітка* 'пуста квітка'. У квітці мовець бачить і *'н'іжку* 'стебло квітів, трав', і *кул'іно* 'невелике потовщення на стеблі', і *'пупчик, 'матку* 'чашечка квітки' – загалом, соматичне, а ширше антропоцентричне дериваційне підгрунтя флороніменів уже неодноразово привертало увагу слов'янських дослідників (М. Белетіч, В. Колосова та ін.).

Спільність цих тематичних груп виказує і виявлена в центральноподільських говірках семантична модель 'позашлюбна дитина' → 'зайва частина рослини'. Так, на позначення зайвих пагінців кукурудзи активно функціонують такі вторинні номени: *'пасинки*, вживаний також на позначення нерідного сина, позашлюбної дитини; *байстру'юки* з варіантами *байстру'юки, байструч'юки*, відомі в говірках із семантикою 'недорозвинений качан кукурудзи', 'зайві тютюнові пагінці', 'зайві пагінці плодового дерева', 'відросток на головці капусти у вигляді невеликої капустини'. Остання семема репрезентована також лексемою *'бен'карти*, відомою в буковинських говірках зі значенням 'позашлюбна дитина' [8, с. 28].

Зазначені лексико-семантичні спільності ботанічної та антропонімічної лексики не вичерпують усього арсеналу міжтематичних сходжень. У досліджуваних говірках засвідчено функціонування в ботанічній лексиці назв понять різних ідеографічних сфер:

– зооніми: *'вош'і, со'бачки, баран'ці* 'гравілат міський, *Gemm urbanum L.*', *во'ук* 'середина розрізаного кавуна', *'мутлики* 'космос роздільнолистий, *Cosmos bipinnatus Cav.*', *ма'мути* 'сорт буряка кормового, *Beta vulgaris L. subsp. vulgaris convar. crassa Alef.*', *'п'іюники, ко'зутки, тала'тани* 'ряст порожнистий, *Corydalis cava L.*', *во'ук, во'учок* 'середина розрізаного кавуна', *во'уч'юки* 'зайві пагінці кукурудзи', 'зайві пагінці плодового дерева', *ко'ро'юка* 'корінець гарбуза' та ін.;

– побутова лексика: *'кошик, реше'то, та'р'ілка* 'головка соняшника' *ко'сарки, ко'сарики, ча'си, 'наче ча'си* 'грабельки звичайні, *Erodium cicutarium L.*', *скл'аноч'юки* 'анемона дібровна, *Anemone nemorosa L.*', *пан'іка'д'іло* 'синяк звичайний, *Echium vulgare*', *'колесо* 'флокс, *Phlox*', *'кошик* 'головка соняшника', 'чорна головка стрілки цибулі, в якій міститься насіння' та ін.;

– назви одягу, прикрас: *'йюпка, ш'л'арочка, по'я'сочок, фарту'шок, воротн'і'чок* 'підшапка гриба', *'шапка, 'шапошка, ш'л'ана, капе'л'ух, пе'л'ушки* 'головка соняшника', *капе'л'ух* 'шапінка гриба', *'капчики* 'вероніка дібровна, *Veronica chamaedrys L.*', 'шавлія лучна, *Salvia pratensis L.*', 'дрік фарбувальний, *Genista tinctoria L.*', *'шапка* 'головка соняшника', 'насіннава головка стрілки

цибулі', 'головка цвітної капусти', 'головка маку', 'шапінка гриба' та ін.;

– назви страв: *пам'пушка* 'ряст порожнистий, *Corydalis cava L.*', *мед* 'медунка лікарська, *Pulmonaria officinalis L.*', *'кашка* 'колосок гречки', 'суцвіття кукурудзи на вершині стебла', 'грички звичайні, *Capsella bursa-pastoris L.*', 'гадючник болотяний, *Filipendula ulmaria L.*', 'деревій звичайний, *Achillea millefolium L.*', 'пижмо звичайне, *Tanacetum vulgare L.*', 'ряска, *Zemna*', 'зерно горіха';

– хронологічна лексика: *пет'р'іюка, с'нас'іюка* 'сорт яблук', 'сорт груш', *пок'рова* 'айстра волове око, *Aster amellus L.*' та ін.;

– назви явищ природи: *з'ір'юки, з'іро'ч'юки, 'сонечко* 'космос роздільнолистий, *Cosmos bipinnatus Cav.*', *мо'роз* 'айстра волове око, *Aster amellus L.*' та ін.

Утилітарне призначення рослини породжує лексико-семантичні варіанти, природу яких іноді можна збагнути лише через народноетимологічний коментар інформатора. Так, відзначено полікомпонентність семантичної структури лексеми *пестр'а'юки* (*п'істр'а'юки*), яка відома в центральноподільських говірках на позначення трутовика, *Polyporus squamosus Huds.*, гливачки звичайної, *Pleurotus ostreatus Kumm.*, гливи правдивої, *fistulina hepatica schaeff.*, гнойовика сірого, *Coprinus atramentarius* та висипу на вим'ї корови (останнє значення зафіксоване також у „Словарі української мови” за ред. Б.Д. Грінченка, див: [7, с. 188]). Наведений нижче мікротекст засвідчує вторинність номінації гриба гнойовик сірий, *Coprinus atramentarius* за рідко вживаною моделлю „хвороба” → „гриб”: *во'ни на гно'ю / 'коло г'но'ю роз'тут // шо це 'кажут / 'в'іміа ко'ров'і мас'титу / 'як пестр'а'юки 'іє / то це ц'і'го гри'би б'рати / 'саме 'як ко'рова мо'ло'да / то ус'і'да ц'і пестр'а'юки чо'гос' 'іє на д'і'ках / та'к'і борода-во'ч'юки 'гостр'і / то назн'ва'і'ю'а пестр'а'юки // і це ка'зали / шо б'рати о'це ц'і'го і 'їх мас'титу / о'це цим'го во'ни і з'ву'а пестр'а'юки* (с. Пиків, Калинівський р-н, Вінницька обл.).

У другій групі лексико-семантичних варіантів флоролексем, у якій передбачено входження лексики інших тематичних груп у фітополе, існує велика ймовірність розчеплення лексико-семантичних варіантів слова і перехід за межу семантичного варіювання, потрапляння в площину омонімії. Найбагатшою за таких умов є лексема *'бабка / 'бапка*, семантична структура якої в досліджуваних говірках налічує 25 сем: 'жінка похилого віку', 'жінка-знахарка', 'спосіб зав'язування хустки', 'подорожник великий, *Plantago major L.*', 'талабан польовий, *Thlaspi arvense L.*', 'підбіл звичайний, *Tussilago farfara L.*' 'сорт великих круглих груш', 'підосичник, *Leucinum aurantiacum S.F. Gray*', 'підберезник, *Leucinum scarbum S.F. Gray*', 'моховик, *Xerocomus Quel.*', 'порхавка бородавчата, *Lycoperdon perlatum Pers.*', 'стара порхавка, якою затрушують рани', 'чайний гриб', 'гнойовик сірий,

Soprinus atramentarius', 'обрядове печиво на Великдень', 'обрядове печиво на весілля', 'страва з макаронів та яєць', 'кладка снопів у полі', 'вид покошу' (до 'бабки, у 'бабку), 'частина коси', 'частина ковадла', 'металева підставка для кування', 'приладдя клепати косу', 'деталь ткацького верстата', 'комаха бабка, Odonata', 'вид риби з великою круглою головою'. Та семантичний потенціал слова реалізується нерівномірно: виявлено 80 моделей реалізації семантичної структури лексеми 'бабка / 'банка в 94 обстежених говірках. Переконані, що методика моделювання семантичної структури слова в діалектній мові може наблизити дослідників до розкриття механізмів і сучасних тенденцій лексико-семантичного варіювання слова.

Отож допоки внутрішня форма вторинного номена тлумачиться мовцем і підстави перенесення назви людині зрозумілі, до того часу функціонує лексико-семантичний варіант – продукт неморфологічної лексико-семантичної деривації.

На потенціал слова семантично варіювати впливає низка чинників. По-перше, тривалість функціонування флоронімена зумовлює його широку семантичну варіативність, що забезпечує найбільшу функційну активність архаїчних лексем. По-друге, існує тісний зв'язок між семантичною структурою лексеми, з одного боку, та синтагматикою і прагматикою мовного знака (сукупність умов, які окреслюють уживання слова), з іншого боку: закоріненість реалії в певну культурну субстанцію спричиняє зміну семантичної структури лексеми, появу в її семантичній структурі культурної компоненти. По-третє, на семантичну варіативність слова-номена впливають іманентні характеристики денотата: спільну лексичну реалізацію мають близькі за зовнішніми ознаками, властивостями, призначенням реалії якоїсь однієї ідеографічної сфери, як-от ботанічної, або ж різних. Розкриття ж міжтематичних сходжень у вторинній номінації як одного із джерел лексико-семантичної варіативності слова уможливило пізнання механізму ословлення дійсності людиною.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Блинова О. И. Введение в современную региональную лексикологию / О. И. Блинова. – Томск : Изд-во Томск. ун-та, 1975. – 255 с.
2. Гриценко П. Ю. Моделирование системы диалектной лексики / П. Ю. Гриценко. – К. : Наук. думка, 1984. – 228 с.
3. Історія української мови. Лексика і фразеологія / [В. О. Винник, В. Й. Горобець, В. Л. Карпова та ін.] – К. : Наук. думка, 1983. – 743 с.
4. Карпова В. Л. Семантична еволюція назв рослин у староукраїнській мові / Л. О. Карпова // Мовознавство. – 1982. – № 2. – С. 43–51.
5. Кобів Ю. Словник українських наукових і народних назв судинних рослин / Ю. Кобів. – К. : Наук. думка, 2004. – 800 с.
6. Сабадош І. В. Формування української ботанічної номенклатури / І. В. Сабадош ; відп. ред.: В. В. Німчук ; Ужгородський держ. ун-т. – Ужгород : Ужгородський держ. ун-т, 1996. – 190 с.
7. Словарь української мови : в 4 т. / [упоряд. з дод. власного матеріалу Б. Грінченко]. – К. : Наук. думка, 1996–1997.
8. Словник буковинських говірок / За ред. Н. І. Гуйванюк. – Чернівці : Рута, 2005. – 688 с.
9. Словник української мови: в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. – К. : Наукова думка, 1970–1980. – Т. 4. – 1973. – 840 с.
10. Цивьян Т. В. Лингвистические основы балканской модели мира / Т. В. Цивьян. – М. : Наука, 1990. – 208 с.

Inna Gorofyanyuk

Observations of the semantic variation of the Central Podillia botanical lexis

Summary. The article deals with the factors, which affect the semantic variation of the Central Podillia botanical lexis: archaism of floranomen, the relationship between the semantic structure of lexeme and pragmatic of the linguistic sign, immanent characteristics of the flora object. Two vectors of variability semantics botanical lexis have been revealed.

Key words: semantic, lexico-semantic variant, floranomen, Central Podillia dialects.

Одержано 26.05.2016 р.